

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

11 päivänä syyskuuta 2014*

Ennakkoratkaisupyyntö — Sijoittautumisvapaus — Palvelujen tarjoamisen vapaus —
Arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavat yritykset (yhteissijoitusyritykset) —
Direktiivi 85/611/ETY — 45 artikla — Käsite ”maksut osuudenhaltijoille” — Osuudenhaltijan nimiin
rekisteröityjä osuuksia koskevien todistusten toimittaminen osuudenhaltijoille

Asiassa C-88/13,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Cour de cassation (Belgia) on esittänyt 24.1.2013 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 22.2.2013, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Philippe Gruslin

vastaan

Beobank SA, aiemmin Citibank Belgium SA,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja R. Silva de Lapuerta sekä tuomarit J. L. da Cruz Vilaça (esittelevä tuomari), G. Arestis, J.-C. Bonichot ja A. Arabadjiev,

julkisasiamies: N. Jääskinen,

kirjaaja: hallintovirkkamies V. Tourrès,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 27.11.2013 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Philippe Gruslin, edustajinaan avocat L. Misson ja avocat J. Meyer,
- Beobank SA, aikaisemmin Citibank Belgium SA, edustajinaan avocat M. van der Haegen ja avocat A. Fontaine,
- Belgian hallitus, asiamiehinään J.-C. Halleux ja M. Jacobs,
- Tšekin hallitus, asiamiehenään M. Smolek,
- Euroopan komissio, asiamiehinään J. Hottiaux, J. Rius ja A. Nijenhuis,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

kuultuaan julkisasiamiehen 13.2.2014 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,
on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta 20.12.1985 annetun neuvoston direktiivin 85/611/ETY (EYVL L 375, s. 3), sellaisena kuin se on muutettuna 29.6.1995 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 95/26/EY (EYVL L 168, s. 7; jäljempänä yhteissijoitusyritysdirektiivi), 45 artiklan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa ovat vastakkain Philippe Gruslin ja Beobank SA, aiemmin Citibank Belgium SA (jäljempänä Beobank), ja joka koskee osuudenhaltijan nimiin rekisteröityjä Citiportfolios-sijoitusrahaston osuuksia koskevien todistusten toimittamista.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

- 3 Yhteissijoitusyritysdirektiiviä muutettiin useaan otteeseen ennen kuin se kumottiin siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta 13.7.2009 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2009/65/EY (EUVL L 302, s. 32), jolla yhteissijoitusyritysdirektiivi kirjoitettiin uudelleen. Pääasian tosiseikkojen tapahtumisaikaan sovelletaan kuitenkin viimeksi mainittua direktiiviä.
- 4 Yhteissijoitusyritysdirektiivin, sellaisena kuin se oli voimassa pääasian tosiseikkojen tapahtumisaikaan, johdanto-osan toisessa, kolmannessa, neljännessä ja viidennessä perustelukappaleessa todetaan, että

”yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä koskevat kansalliset lait olisi sovitettava yhteen, jotta voitaisiin lähentää näiden yritysten välisen kilpailun edellytyksiä yhteisön tasolla ja taata samalla tehokkaampi ja yhdenmukaisempi suoja osuudenhaltijoille; tällainen yhteensovittaminen helpottaa yhdessä jäsenvaltiossa sijaitsevan yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavan yrityksen mahdollisuuksia pitää osuuksiaan kaupan toisissa jäsenvaltioissa,

näiden tavoitteiden saavuttaminen helpottaa sellaisten rajoitusten poistamista, jotka haittaavat yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavien yritysten osuuksien vapaata liikkuvuutta yhteisössä; tällainen yhteensovittaminen edistää Euroopan pääomamarkkinoiden toteuttamista,

nämä tavoitteet huomioon ottaen olisi annettava yhteiset perussäännöt jäsenvaltioissa sijaitsevien yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavien yritysten toimiluvasta, valvonnasta, rakenteesta, toiminnasta ja tiedoista, jotka niiden on julkistettava,

mainittujen yhteisten sääntöjen soveltaminen on riittävä takuu, jonka nojalla voidaan sallia jäsenvaltioissa sijaitsevien yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavien yritysten osuuksien pitäminen kaupan, jollei pääoman liikkeitä koskevista säännöksistä muuta johdu, toisissa jäsenvaltioissa, ilman että nämä toiset jäsenvaltiot voivat soveltaa näihin yrityksiin tai niiden osuuksiin mitään muita säännöksiä kuin niitä, jotka näissä jäsenvaltioissa eivät koske tässä direktiivissä tarkoitettuja kysymyksiä; jos yhdessä jäsenvaltiossa sijaitseva yhteistä sijoitustoimintaa harjoittava yritys kuitenkin

pitää osuuksiaan kaupan toisessa jäsenvaltiossa, sen on ryhdyttävä kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin huolehtiakseen siitä, että tuossa toisessa jäsenvaltiossa olevat osuudenhaltijat voivat siellä käyttää taloudellisia oikeuksiaan vaivatta ja että heille annetaan tarvittavat tiedot”.

- 5 Yhteissijoitusyritysdirektiivin 1 artiklan 6 kohdassa säädettiin seuraavaa:

”Ellei pääoman liikkeitä koskevista säännöksistä sekä 44 ja 45 artiklasta ja 52 artiklan 2 kohdasta muuta johdu, jäsenvaltio ei saa saattaa toisissa jäsenvaltioissa sijaitsevia yhteissijoitusyrityksiä taikka niiden liikkeeseen laskemia osuuksia minkään muun kuin tässä direktiivissä tarkoitetun säädöksen alaiseksi, jos näiden yhteissijoitusyritysten osuuksia on kaupan kyseessä olevan jäsenvaltion alueella.”

- 6 Kyseisen direktiivin 4 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Yhteissijoitusyritys ei saa aloittaa toimintaansa yhteissijoitusyrityksenä ennen kuin sen jäsenvaltion viranomaiset – –, jossa se sijaitsee, ovat antaneet sille toimiluvan.

Tällainen lupa on voimassa kaikissa jäsenvaltioissa.”

- 7 Mainitun direktiivin VIII jaksossa, jonka otsikkona on ”Erityiset säännökset yhteissijoitusyrityksistä, jotka pitävät osuuksiaan kaupan muissa jäsenvaltioissa kuin sijaintivaltiossaan”, olevan 44 artiklan 1 kohdassa säädettiin seuraavaa:

”Yhteissijoitusyrityksen, joka pitää osuuksiaan kaupan toisessa jäsenvaltiossa, on noudatettava tuon valtion voimassa olevia lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä, siltä osin kuin ne eivät koske tässä direktiivissä tarkoitettuja kysymyksiä.”

- 8 Saman direktiivin 45 artiklassa säädettiin seuraavaa:

”Edellä 44 artiklassa tarkoitettussa tapauksessa yhteissijoitusyrityksen on muun muassa sen jäsenvaltion lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten mukaisesti, jossa osuuksia pidetään kaupan, toteutettava tarvittavat toimenpiteet huolehtiakseen järjestelyistä, joiden avulla tuossa valtiossa suoritetaan maksut osuudenhaltijoille, ostetaan takaisin tai lunastetaan osuuksia sekä annetaan saataville tiedot, jotka yhteissijoitusyritys on velvollinen antamaan.”

- 9 Yhteissijoitusyritysdirektiivin liitteenä olevan A luettelon 1 sarakkeen, jonka otsikkona on ”Tiedot sijoitusrahastosta”, 1.10 kohdassa mainittiin seuraavaa:

”Yksityiskohtaiset tiedot osuuksien lajeista ja tärkeimmistä ominaisuuksista, erityisesti:

- osuuden tarkoittaman oikeuden luonne (esine-, velvoite- vai muu oikeus);
- varsinainen arvopaperi vai todistus, joka on pelkästään todisteena osuuden-haltijan oikeudesta; kirjataan oikeus rekisteriin vai tilille;
- osuuksien luonne: nimetylle henkilölle vai haltijalle asetettu. – –

– –”

Belgian oikeus

- 10 Rahoitusoperaatioista ja rahoitusmarkkinoista 4.12.1990 annetun lain (loi relative aux opérations financières et aux marchés financiers; Moniteur belge 22.12.1990, s. 23800; jäljempänä 4.12.1990 annettu laki), sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasian tosiseikkojen tapahtumisaikaan, 138 §:n 2 momentissa säädettiin seuraavaa:

”Edellä 1 momentissa tarkoitetun sijoitusyrityksen on nimettävä 3 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettu yhteisö, joka varmistaa osuuksien jaon osuudenhaltijoille sekä niiden myynnin ja takaisinoston sekä sellaisten tietojen antamisen, jotka sijoitusyritys on velvollinen antamaan.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

- 11 Ennakkoratkaisupyynnöstä ja unionin tuomioistuimelle toimitetusta asiakirja-aineistosta ilmenee, että Citiportfolios-niminen rahasto on Luxemburgin oikeuden mukaan perustettu sijoitusrahasto, jota hallinnoi Luxemburgin oikeuden mukaan perustettu Citiportfolios-niminen yhtiö ja jonka arvopaperien säilytyspankki on Luxemburgin oikeuden mukaan perustettu Citibank Luxembourg-niminen yhtiö.
- 12 Citiportfolios-rahaston esitettä on jakanut Belgiassa Beobank Citiportfolios-yhtiön 4.12.1990 annetun lain 138 §:n 2 momentin mukaisesti nimeämänä yhteisönä.
- 13 Belgiassa asuva Belgian kansalainen Philippe Gruslin sijoitti Citiportfolios-rahastoon 12.–24.1.1996 merkitsemällä rahasto-osuuksia suoraan Citibank Luxembourg -yhtiössä. Beobank ei ollut mukana merkintäpaikkana eikä saanut tässä ominaisuudessa mitään palkkiota.
- 14 Citibank Luxembourg irtisanoi 9.9.1996 kaikki tili- ja liikesuhteensa Grusliniin siten, että irtisanominen tuli voimaan 17.9.1996, ja kehotti tätä nostamaan kyseiseen ajankohtaan mennessä kaikki tileilleen kirjatut varat ja arvopaperit. Gruslinille ilmoitettiin, että jollei hän anna Citiportfolios-rahastolle ohjeita toimista sen osuuksien realisoimiseksi, osuudet kirjattaisiin hänen nimiinsä liikkeeseenlaskijan pitämään osuudenhaltijarekisteriin. Koska Citibank Luxembourg ei saanut Gruslinilta ohjeita, se toteutti 14.10.1996 kyseisen kirjaamisen.
- 15 Gruslin kirjoitti joulukuussa 1996 Beobankille saadakseen todistukset hänen nimiinsä Citiportfolios-rahaston osuudenhaltijarekisteriin kirjatuista osuuksista. Beobank vastasi, että koska osuudet oli ostettu suoraan Citibank Luxembourgissa, niistä ei ollut mainintaa Gruslinin nimellä Beobankissa avatussa asiakastiedostossa. Beobank kehotti Gruslinia siirtämään asian Citibank Luxembourgille.
- 16 Gruslin nosti 14.1.2008 tribunal de commerce de Bruxellesissä kanteen Beobankin velvoittamiseksi toimittamaan hänelle mainitut todistukset, jotta hän voisi osoittaa omistusoikeutensa merkitsemiinsä osuuksiin. Koska Gruslinin vaatimusta ei kyseisessä tuomioistuimessa käydyssä oikeudenkäynnissä hyväksytty, hän teki sen ratkaisusta valituksen ja tukeutui siinä erityisesti 4.12.1990 annetun lain 138 §:n 2 momenttiin.
- 17 Cour d’appel de Bruxelles totesi 11.1.2011 antamallaan tuomiolla Gruslinin vaatimuksen kyseessä olevien todistusten toimittamisesta perusteettomaksi ja mainitsi muun muassa, että koska 4.12.1990 annetun lain 138 §:n 2 momentilla saatettiin yhteissijoitusyritysdirektiivin 45 artikla osaksi Belgian oikeutta, ensimmäisessä säännöksessä käytetyllä käsitteellä ”jako” oli ymmärrettävä tarkoitettavan Gruslinin väittämän osuustodistusten toimittamisen sijasta ”maksuja” osuudenhaltijoille.

- 18 Gruslin on tehnyt kyseisestä tuomiosta kassaatiovalituksen. Hän esittää valituksensa tueksi muun muassa, että 4.12.1990 annetun lain 138 §:n 2 momentin mukaan osuustodistusten toimittaminen kuuluu Beobankin hoidettavaksi annettuihin Citiportfolios-rahastoa koskeviin tehtäviin.
- 19 Tässä tilanteessa Cour de cassation on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko [yhteissijoitusyritysdirektiivin] 45 artiklaa tulkittava siten, että käsitteellä ’maksut osuudenhaltijoille’ tarkoitetaan myös osuudenhaltijan nimiin rekisteröityjä osuuksia koskevien todistusten toimittamista osuudenhaltijoille?”

Vaimus suullisen käsittelyn aloittamisesta uudelleen

- 20 Gruslin vaati 6.3.2014 päivätyllä asiakirjalla, joka saapui unionin tuomioistuimen kirjaamoon 10.3.2014, julkisasiamiehen 13.2.2014 antaman ratkaisuehdotuksen jälkeen suullisen käsittelyn aloittamista uudelleen unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 83 artiklan mukaisesti ja esitti olennaisilta osin, että julkisasiamies oli ratkaisuehdotuksensa 48 kohdassa esittänyt aiemmin tuntemattoman oikeusperiaatteen, josta asianosaiset eivät olleet huomautuksissaan lausuneet.
- 21 Ensinnäkin unionin tuomioistuin voi työjärjestyksensä 83 artiklan mukaan määrätä asian käsittelyn suullisen vaiheen aloitettavaksi uudelleen erityisesti, jos se katsoo, ettei sillä ole riittävästi tietoa asiasta, tai jos asianosainen on suullisen vaiheen päätyneeksi julistamisen jälkeen vedonnut uuteen seikkaan, joka voi olennaisesti vaikuttaa unionin tuomioistuimen ratkaisuun, taikka jos asia on ratkaistava sellaisella perusteella, josta asianosaisella tai Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 23 artiklassa tarkoitettulla osapuolella ei ole ollut tilaisuutta lausua.
- 22 Toiseksi on todettava, että SEUT 252 artiklan toisen kohdan mukaan julkisasiamiehen tehtävänä on täysin puolueettomana ja riippumattomana esittää julkisessa istunnossa perustellut ratkaisuehdotukset asioissa, jotka Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön mukaan vaativat hänen myötävaikutustaan. Tätä tehtävää hoitaessaan julkisasiamies voi tarvittaessa analysoida ennakkoratkaisupyyntöä asettamalla sen laajempaan asiayhteyteen kuin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tai pääasian asianosaiset ovat nimenomaisesti määritelleet. Koska julkisasiamiehen ratkaisuehdotus tai perustelut, joiden päätteeksi tämä päättyy tiettyyn ratkaisuun, eivät sido unionin tuomioistuinta, suullista käsittelyä ei ole välttämätöntä aloittaa uudelleen aina, kun julkisasiamies ottaa esiin oikeuskysymyksen, josta asianosaiset eivät ole saaneet tilaisuutta lausua (tuomio Pohotovost, C-470/12, EU:C:2014:101, 22 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 23 Unionin tuomioistuin katsoo kuitenkin nyt käsiteltävässä asiassa julkisasiamiestä kuultuaan, että sillä on käytettävissään kaikki seikat, jotka se tarvitsee vastataksaan pääasiassa esitettyyn kysymykseen, ja että sille esitetyissä huomautuksissa, joihin kuuluvat muun muassa Gruslinin huomautukset, on käsitelty näitä seikkoja.
- 24 Tämän vuoksi vaatimus suullisen käsittelyn aloittamisesta uudelleen on hylättävä.

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

- 25 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään olennaisilta osin sitä, onko yhteissijoitusyritysdirektiivin 45 artiklassa säädettyä velvollisuutta, jonka mukaan yhteissijoitusyrityksen, joka pitää osuuksiaan kaupan muussa jäsenvaltiossa kuin sijaintijäsenvaltiossaan, on huolehdittava maksujen suorittamisesta osuudenhaltijoille siinä

jäsenvaltiossa, jossa sen osuuksia pidetään kaupan, tulkittava siten, että se sisältää osuuksia, jotka on kirjattu osuudenhaltijoiden nimiin liikkeeseenlaskijan pitämään osuudenhaltijarekisteriin, koskevien omistusoikeuden osoittavien todistusten toimittamisen osuudenhaltijoille.

Tutkittavaksi ottaminen

- 26 Euroopan komissio on epävarma siitä, voidaanko ennakkoratkaisupyynnö ottaa tutkittavaksi, olennaisilta osin siitä syystä, että Gruslin on itse mennyt Luxemburgiin merkitäkseen rahasto-osuuksia suoraan Citibank Luxembourgissa, kun taas yhteissijoitusrahastodirektiivin tavoitteena on pikemminkin suojata sellaisia osuudenhaltijoita, jotka tekevät sijoituksia muuhun kuin yhteissijoitusyrityksen sijoittautumisjäsenvaltioon sijoittautunutta välittäjää käyttäen. Niinpä kyseistä direktiiviä ei komission mukaan voida välttämättä soveltaa pääasiassa.
- 27 Tästä on muistettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan SEUT 267 artiklalla luotu menettely on unionin tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten välisen yhteistyön väline, jonka avulla unionin tuomioistuin esittää kansallisille tuomioistuimille ne unionin oikeuden tulkintaan liittyvät seikat, joita nämä tarvitsevat ratkaistakseen käsiteltävikseen saatetut asiat (ks. mm. tuomio *Fish Legal ja Shirley*, C-279/12, EU:C:2013:853, 29 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 28 Olettamana on, että kansallisen tuomioistuimen niiden oikeudellisten seikkojen ja tosiseikkojen perusteella, joiden määrittämisestä se vastaa ja joiden paikkansapitävyyden selvittäminen ei ole unionin tuomioistuimen tehtävä, esittämällä unionin oikeuden tulkintaan liittyvillä kysymyksillä on merkitystä asian ratkaisun kannalta. Unionin tuomioistuin voi jättää tutkimatta kansallisen tuomioistuimen esittämän ennakkoratkaisupyynnön ainoastaan, jos on ilmeistä, että pyydetyllä unionin oikeuden tulkitsemisella ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen, jos kyseinen ongelma on luonteeltaan hypoteettinen taikka jos unionin tuomioistuimella ei ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin (ks. mm. tuomio *Fish Legal ja Shirley*, EU:C:2013:853, 30 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 29 Riidatonta on yhtäältä, että Citiportfolios-rahasto sijaitsee Luxemburgissa ja että sen osuuksia pidetään kaupan Belgiassa. Toisaalta on riidatonta, että 4.12.1990 annetun lain 138 §:n 2 momentilla saatettiin yhteissijoitusyritysdirektiivin 45 artikla osaksi Belgian oikeutta ja että Gruslin tukeutuu kyseisiin säännöksiin saadakseen pääasiassa kyseessä olevat todistukset. Kuten julkisasiamies esitti ratkaisuehdotuksensa 22 kohdassa, ennakkoratkaisukysymys, joka koskee tiukasti kyseisen artiklan tulkintaa, ei näin ollen ole sellainen, ettei sillä olisi yhteyttä pääasian tosiseikkoihin tai kohteeseen.
- 30 Edellä esitetystä seuraa, että ennakkoratkaisukysymys voidaan ottaa tutkittavaksi.

Asiakysymys

- 31 Yhteissijoitusyritysdirektiivissä ei määritellä sen 45 artiklassa esiintyvää käsitettä ”maksut osuudenhaltijoille”.
- 32 Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan sekä unionin oikeuden yhtenäinen soveltaminen että yhdenvertaisuusperiaate edellyttävät, että unionin oikeuden sellaisen säännöksen sanamuotoa, joka ei sisällä nimenomaista viittausta jäsenvaltioiden oikeuteen säännöksen sisällön ja ulottuvuuden määrittämiseksi, on tavallisesti tulkittava koko Euroopan unionissa itsenäisesti ja yhtenäisesti ja että tässä tulkinnassa on otettava huomioon säännöksen asiayhteys ja kyseisellä lainsäädännöllä tavoiteltu päämäärä (tuomio *Fish Legal ja Shirley*, EU:C:2013:853, 42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 33 Yhteissijoitusyritysdirektiivin johdanto-osan toisesta, kolmannesta ja neljännessä perustelukappaleesta ilmenee, että kyseisellä direktiivillä pyrittiin yhteissijoitusyritysten osuuksien myynnin vapauttamiseksi unionissa sovittamaan yhteen yhteissijoitusyrityksiä koskevia kansallisia lainsäädäntöjä yhtäältä lähentämällä näiden yritysten välisen kilpailun edellytyksiä unionissa ja toisaalta takaamalla tehokkaampi ja yhdenmukaisempi suoja osuudenhaltijoille. Tätä varten kyseisessä direktiivissä säädettiin toimilupaa, valvontaa, rakennetta, toimintaa ja tietoja, jotka yhteissijoitusyritysten on julkistettava, koskevista yhteisistä vähimmäissäännöistä.
- 34 Yhteissijoitusyritysdirektiivin 1 artiklan 6 kohdasta, luettuna yhdessä sen johdanto-osan viidennen perustelukappaleen kanssa, ilmenee, että yhteissijoitusyritysten osuuksien myynnin vapauttaminen unionissa merkitsee, että jäsenvaltioon sijoittautuneilla yhteissijoitusyrityksillä on mahdollisuus myydä osuuksiaan toisessa jäsenvaltiossa tämän voimatta saattaa niitä kyseisen direktiivin kattamilla aloilla minkään muun säädöksen alaiseksi.
- 35 Niinpä mainitun direktiivin 4 artiklan 1 kohdassa säädetään, että yhteissijoitusyritys ei saa aloittaa toimintaansa yhteissijoitusyrityksenä ennen kuin sen jäsenvaltion viranomaiset, jossa se sijaitsee, ovat antaneet sille toimiluvan ja että tämä lupa on voimassa kaikissa muissa jäsenvaltioissa.
- 36 Saman direktiivin 44 artiklan 1 kohdassa säädetään samalla tavoin, että jos yhteissijoitusyritys pitää osuuksiaan kaupan muussa kuin sijaintijäsenvaltiossaan, sen on noudatettava kyseisen valtion voimassa olevia lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä, siltä osin kuin ne eivät koske yhteissijoitusyritysdirektiivissä tarkoitettuja kysymyksiä.
- 37 Kyseisen direktiivin 45 artiklassa säädetään kuitenkin, että yhteissijoitusyrityksen on tällaisessa tilanteessa muun muassa toteutettava tarvittavat toimenpiteet maksujen suorittamiseksi osuudenhaltijoille, osuuksien ostamiseksi takaisin tai lunastamiseksi sekä tietojen, jotka yhteissijoitusyritys on velvollinen antamaan, saataville antamiseksi kyseisessä jäsenvaltiossa. Kyseisessä säännöksessä täsmennetään, että tällaiset toimenpiteet on toteutettava sen jäsenvaltion lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten mukaisesti, jossa osuuksia pidetään kaupan.
- 38 Yhteissijoitusyritysdirektiivin johdanto-osan viidennestä perustelukappaleesta ilmenee, että sen 45 artiklalla pyritään turvaamaan sellaiset mekanismit, joiden avulla osuudenhaltijat voivat käyttää taloudellisia oikeuksiaan vaivatta siinä jäsenvaltiossa, jossa osuuksia pidetään kaupan, sekä tietojen, jotka yhteissijoitusyritysten on annettava osuudenhaltijoille, välittäminen kyseisessä jäsenvaltiossa.
- 39 Tässä yhteydessä on huomautettava, että vaikka yhteissijoitusyrityksen osuuksien merkitsemiseen ja hallintaan voi liittyä moninaisia suorituksia, joita Beobank mainitsee huomautuksissaan, yhteissijoitusyritysdirektiivin 45 artiklan sanamuodosta ilmenee kuitenkin, että tällaisen yhteisön on turvattava jäsenvaltiossa, jossa sen osuuksia pidetään kaupan, ainoastaan maksut osuuksienhaltijoille, osuuksien takaisin ostaminen ja lunastaminen sekä tietojen välittäminen.
- 40 Niinpä on todettava, että unionin lainsäätäjät on pitänyt tarpeellisena ja samalla riittävänä asettaa yhteissijoitusyrityksille osuudenhaltijoiden suojan tehostamiseksi ja yhtenäistämiseksi velvollisuuden taata, että osuudenhaltijat saavat siinä jäsenvaltiossa, jossa osuuksia pidetään kaupan, edellisessä kohdassa tarkoitetut palvelut.
- 41 Erityisesti on todettava, ettei osuudenhaltijoiden taloudellisia oikeuksia ja yhteissijoitusyritysten tiedottamisvelvollisuuksia osuudenomistajia kohtaan koskevissa yhteissijoitusyritysdirektiivin säännöksissä säädetä lainkaan yhteissijoitusyritysten osuustodistuksista, osuuksien hallinnasta tai liikkumisesta eikä myöskään keinoja, joilla osuudenomistaja voi todistaa omistusoikeutensa osuuksiin liittyvien oikeuksien käyttämiseksi, koskevista yksityiskohtaisista säännöistä.

- 42 Kuten julkisasiamies ratkaisuehdotuksensa 32 kohdassa ja komissio ovat huomauttaneet, osuuden liikkeeseenlaskumuoto liittyy kiinteästi tapaan, jolla osuuksien omistusoikeus voidaan osoittaa ja niihin liittyviä oikeuksia käyttää.
- 43 Tässä yhteydessä on huomautettava lisäksi, että yhteissijoitusyritysdirektiivin liitteenä olevan A luettelon 1 sarakkeen, jonka otsikko on ”Tiedot sijoitusrahastoista”, 1.10 kohdassa luetellaan osuudenhaltijoille annettavat tiedot yhteissijoitusyrityksen liikkeeseen laskemien osuuksien lajeista ja tärkeimmistä ominaisuuksista, joihin kuuluvat niiden muoto eli se, ovatko ne varsinaisia arvopapereita, osuudenhaltijan oikeuden osoittavia todistuksia vai kirjauksia rekisteriin vai tilille, sekä maininta siitä, annetaanko osuudet nimetylle henkilölle vai haltijalle.
- 44 Tämän seurauksena on todettava, kuten julkisasiamies on esittänyt ratkaisuehdotuksensa 29 kohdassa, ettei yhteissijoitusyritysdirektiivillä säännellä edellä mainittuja aloja vaan siinä säädetään ainoastaan kyseisiä seikkoja koskevasta tiedonantovelvollisuudesta osuudenhaltijoille.
- 45 Niinpä osuudenhaltija ei voi tukeutua kyseisen direktiivin 45 artiklaan eikä varsinkaan yhteissijoitusyritysten velvollisuuteen huolehtia maksuista osuudenhaltijoille jäsenvaltiossa, jossa sen osuuksia pidetään kaupan, saadakseen yhteissijoitusyrityksen finanssipalveluilta merkitsemiensä osuuksien omistusoikeuden osoittavan todistuksen.
- 46 Tällaista tulkintaa tukee direktiivin 2009/65 19 artiklan 3 kohdan m alakohta, kun se luetaan yhdessä kyseisen direktiivin johdanto-osan 22 perustelukappaleen kanssa. Siitä ilmenee nimittäin nimenomaisesti, että osuudenhaltijarekisterin sisältö, rekisterin ylläpidon järjestäminen ja sen sijainti kuuluvat joko yhteissijoitusyrityksen alkuperäjäsenvaltion toimivaltaan tai rahastoa hallinnoivan rahastoyhtiön organisaatiojärjestelyjen piiriin.
- 47 Ennakkoratkaisukysymykseen on kaiken edellä esitetyn perusteella vastattava, että yhteissijoitusyritysdirektiivin 45 artiklassa säädettyä velvollisuutta, jonka mukaan yhteissijoitusyrityksen, joka pitää osuuksiaan kaupan muussa jäsenvaltiossa kuin sijaintijäsenvaltiossaan, on huolehdittava maksujen suorittamisesta osuudenhaltijoille siinä jäsenvaltiossa, jossa sen osuuksia pidetään kaupan, on tulkittava siten, ettei se sisällä osuuksia, jotka on kirjattu osuudenhaltijoiden nimiin liikkeeseenlaskijan pitämään osuudenhaltijarekisteriin, koskevien omistusoikeuden osoittavien todistusten toimittamista osuudenhaltijoille.

Oikeudenkäyntikulut

- 48 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta 20.12.1985 annetun neuvoston direktiivin 85/611/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna 29.6.1995 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 95/26/EY, 45 artiklassa säädettyä velvollisuutta, jonka mukaan arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavan yrityksen, joka pitää osuuksiaan kaupan muussa jäsenvaltiossa kuin sijaintijäsenvaltiossaan, on huolehdittava maksujen suorittamisesta osuudenhaltijoille siinä jäsenvaltiossa, jossa sen osuuksia pidetään kaupan, on tulkittava siten, ettei se sisällä osuuksia,

jotka on kirjattu osuudenhaltijoiden nimiin liikkeeseenlaskijan pitämään osuudenhaltijarekisteriin, koskevien omistusoikeuden osoittavien todistusten toimittamista osuudenhaltijoille.

Allekirjoitukset